

Rovaniemen Palloseura Ry:n talouden tarina vuosina 2015-2022

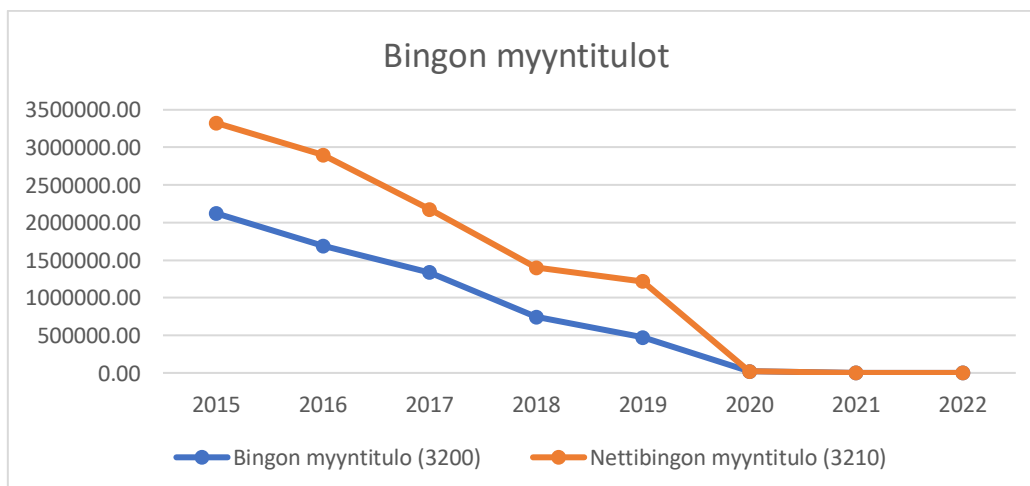
Rovaniemen Palloseura Ry on julkaissut uuden strategiansa elokuun lopussa. Jotta työ tulevaisuuden eteen perustuisi oikeille lähtökohdille, on seura tehnyt kattavan selvityksen taloudenpidosta vuosina 2015-2022. Syyteharkinnassa oleva rikosepäily etenee omaa tahtiaan, mutta taloudenhoidon kokonaiskuvaa on hyvä tässä vaiheessa aukaista pitemmältä aikaväliltä, jotta ymmärrys seuran tilanteesta aukeaa paremmin. Bingotalon myynti vuonna 2022 piti olla ratkaisu RoPS:n haasteisiin, mutta se ei riittänyt pitkän aikavälin hallitsemattoman talouskehityksen paikkaamiseen.

Liikevaihto ja liiketulos

Vuonna 2015 RoPS Ry:n liikevaihto on ollut 4 247 650 euroa, josta se nousi vuonna 2016 huippuunsa eli 4 679 813 euroon. Vuonna 2018 bingo uudistettiin ja nettibingon mukaantulo piti toimintaa vielä kohtuullisella tasolla. Vuonna 2019 yhdistys kuitenkin lopetti bingotoiminnan kannattamattomana ja seuraavana vuonna liikevaihto tippui alle puoleen edellisestä vuodesta. Bingon tuottojen korvaamiseksi seura aloitti uusina liiketoimintoina iltapäiväkerhotoiminnan, ravintolaliiketoiminnan (Hatrick) ja bingotalon huoneistojen lyhytvuokrauksen. Mikään näistä uusista liiketoiminnoista ei kehittynyt kannattavaksi lukuun ottamatta lyhytvuokrausta, joka kuitenkin pysähtyi koronapandemian myötä.

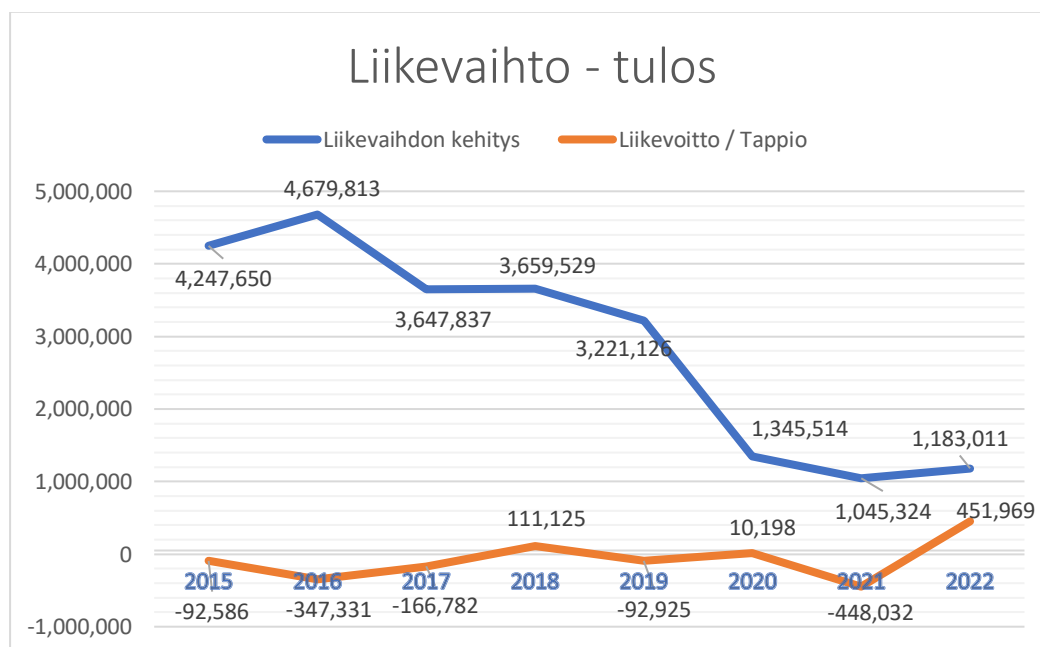

Bingotoiminnan lopettamisen perusteena ollut kannattamattomuus selittyi myyntitulojen laskulla.

Liikevaihto ei kuitenkaan yksinään anna kovin kattavaa kuvaa toiminnasta, vaan sitä kannattaa verrata toiminnan tulokseen. Vuosina 2015, 2016, 2017, 2019 ja 2021 yhdistyksen toiminta on ollut tappiollista. Vuoden 2018 liikevoittoon (111 125 euroa) vaikutti merkittävästi Timo Stavitskin myynti Ranskaan. RoPS nettosi myynnistä 450 000 euroa ja tämän poikkeuksellisen tulon vuoksi seura pääsi voiton puolelle. Ilman myyntiä tilikauden tulos olisi ollut 340 000 euroa tappiollinen. Vuoden 2020 positiivista tulosta (10 198 euroa) puolestaan selittää ulkoiset avustukset, joita RoPS:lle myönnettiin 440 000 euroa, pitkälti koronaviruspandemian seurauksena. Edellisvuotena ulkoisia avustuksia, lähinnä Suomen Palloliiton, Opetus- ja Kulttuuriministeriön ja Rovaniemen Kaupungin toimesta, oli myönnetty vain 71 000 euron edestä ja seuraavalla tilikaudellakin huomattavasti pienempi 102 000 euroa.

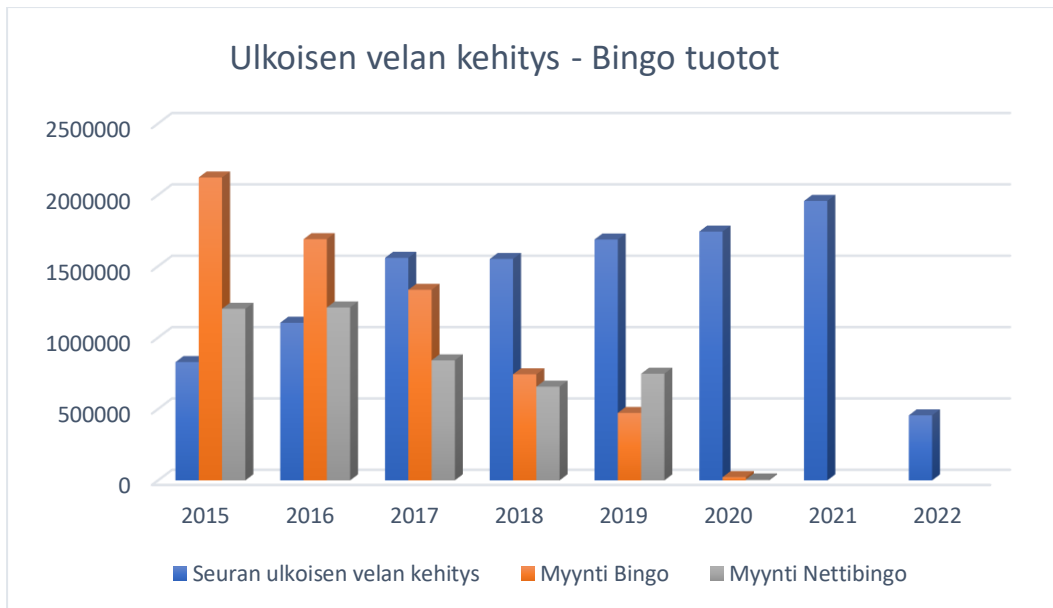
Lyhyt vuokrauksen käynnistäminen vuonna 2019 edellytti merkittäviä investointeja bingotalon korjausvelan kattamiseksi. Bingotalon remontit velkaannuttivat seuran ja seuran omistaman Asunto Osakeyhtiö Koskikatu 24:n tasetta merkittävästi. Huoneistoja sittemmin realisoitiin tappioiden kattamiseksi, jonka jälkeen aloitettiin pankkilainojen nosto taseessa olleen As Oy Koskikatu 24:n osakekannan vakuutta vastaan. Näillä ja koronakriisillä on ollut järjestyttävä vaikutus eritoten vuoden 2021 liiketappioon (448 032 euroa).

Vaikka tämän analyysin tarkastelu ei ulotu 2010-luvun alkuun saakka, voidaan todeta, että seuran toiminta on ollut merkittävästi kumulatiivisesti tappiollista jo 2010-luvun alusta saakka.

Ulkoisen velka

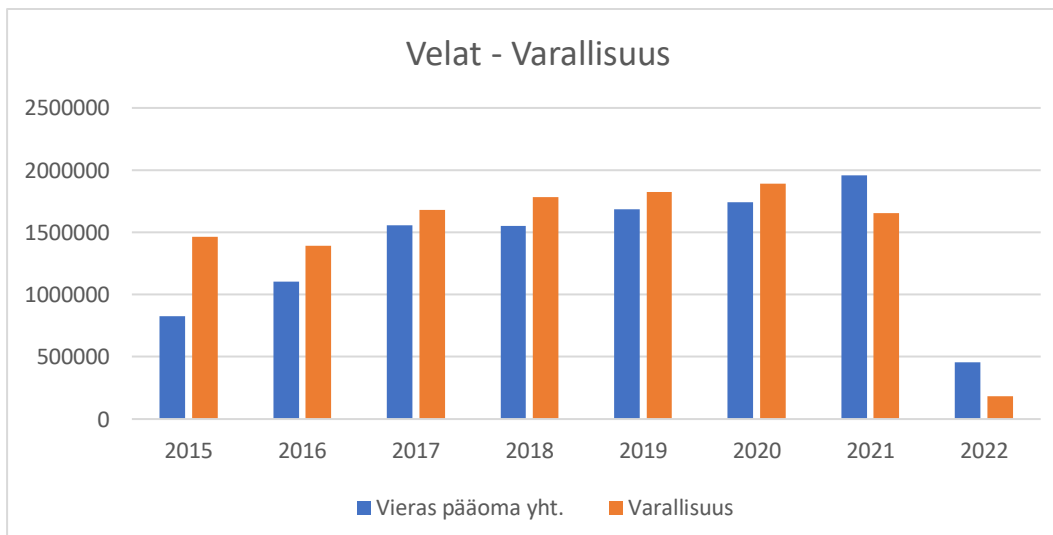
Suuri osa yhdistyksen liikevaihdosta tarkasteltavana ajanjaksona on perustunut bingon myyntituloihin. Siitä huolimatta bingotoiminta on ollut koko tarkastelujakson tappiollista. Se ja bingotoiminnasta kokonaan luopuminen vuonna 2019 ovat lisänneet vaikeuksia hallita ulkoista velkaa. Tappioiden kattamiseksi yhdistys on jatkanut velanottoa. On syytä mainita, että bingotoiminnan liikevaihto on ”bruttoliikevaihtoa”, jolle luonteenomaista on samojen lunastettujen pelimerkkien pelaaminen useaan kertaan bingopeliin. Jokainen pelikerta lisää liikevaihtoa. Nettoliikevaihto, joka kuvastaa ostettujen pelimerkkien määrää, on merkittävästi pienempi.

Seuran ulkoinen velka ohitti pysyvien vastaavien eli koneiden ja kaluston sekä sijoitusten ja osakkuuksien arvon tilikaudella 2017, jonka jälkeen vieras pääoma on ollut suurempi kuin pysyvien vastaavien arvo.

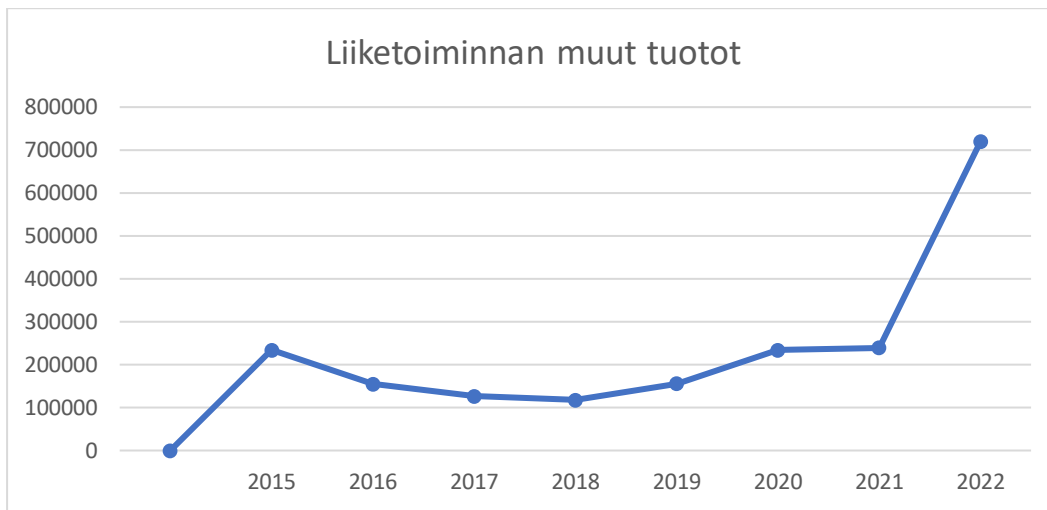
Vuonna 2021 ulkoisen velan määrä ylitti kokonaisvarallisuuden määrän. Velkaa oli yhteensä 1 957 977 euroa ja varallisuutta 1 656 944 euroa.

Bingotalon myyntihinta oli kesällä 2022 noin 1 600 000 euroa (velaton hinta 2.000.000 euroa), joka riitti pankkilainojen maksuun. Erääntyneitä muita velvoitteita oli marraskuun lopussa 2022 lähes 600.000 euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot

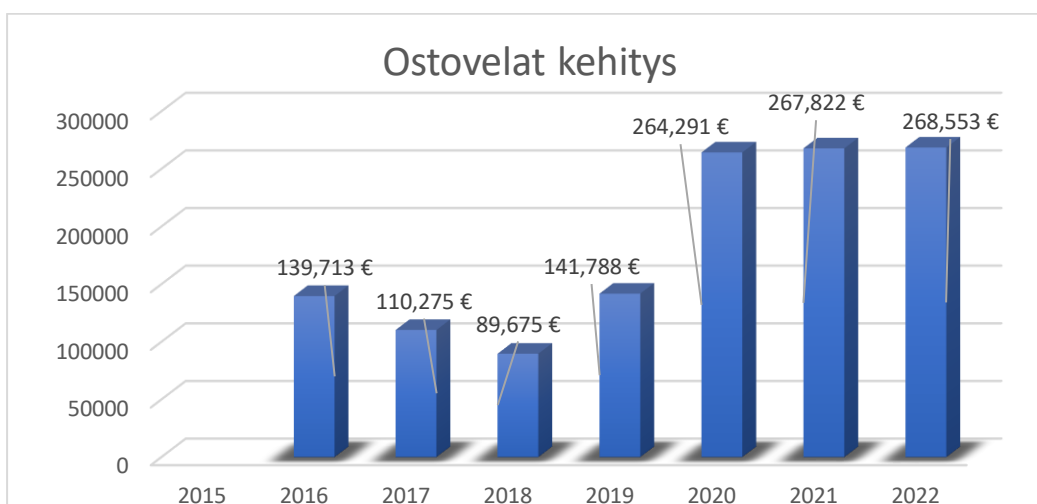
Bingotalon myynti näkyy muiden tuottojen kasvuna vuonna 2022. Vuosina 2015-2021 muut liiketoiminnan tuotot (lukuunottamatta bingotoimintaa) ovat olleet molemmin puolin 200 000 euroa.

Myyntisaamiset ja ostovelat

Yhdistyksen myyntisaamiset ovat olleet kasvussa etenkin vuosina 2018–2020. Myyntisaamisten kiertonopeus kertoo, kuinka kauan liikevaihto on myyntisaamisina ennen maksusuoritusten saapumista pankkitilille. Myyntisaamisten kiertonopeus on lähes kolminkertaistunut tilikaudesta 2019 tilikauteen 2020, mikä kertoo myyntisaatavien tehottomasta perinnästä. Tilinpäätöksissä on mukana ollut erääntyneitä yli 90 päivää vanhoja myyntisaamisia vuosina 2018-2020.

RoPS:n ostovelat ovat lähes tuplaantuneet vuodesta 2020 eteenpäin. Ostovelat ovat kasvaneet, koska toiminnan kulut ovat olleet merkittävästi suurempia kuin tuotot ja ostovelkoja on erääntynyt.

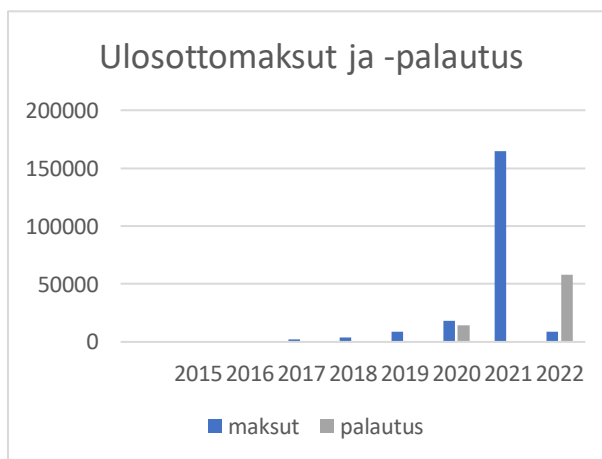
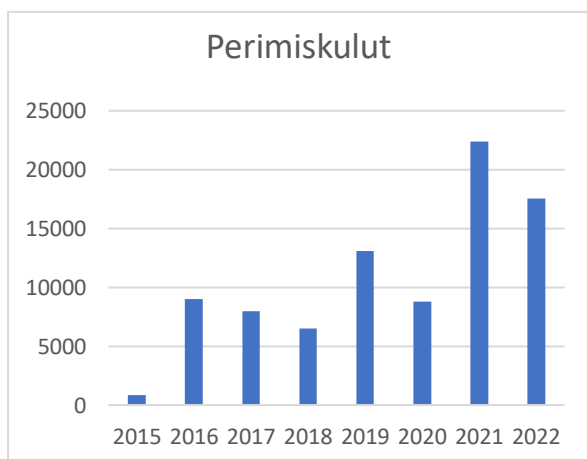

Vaikka ostot ovat vähentyneet vuodesta 2019, ovat ostovelkojen määrä ja kiertonopeus kuitenkin vuosi vuodelta kasvaneet. Seura on rahoittanut toimintaansa osittain ostoveljoilla ja samaan aikaan vieraspääoma on kasvanut 1,96 miljoonaan euroon. Ostovelkojen maksujen lykkääminen on johtunut tulorahoituksen riittämättömyydestä eli maksuvaikeuksista.

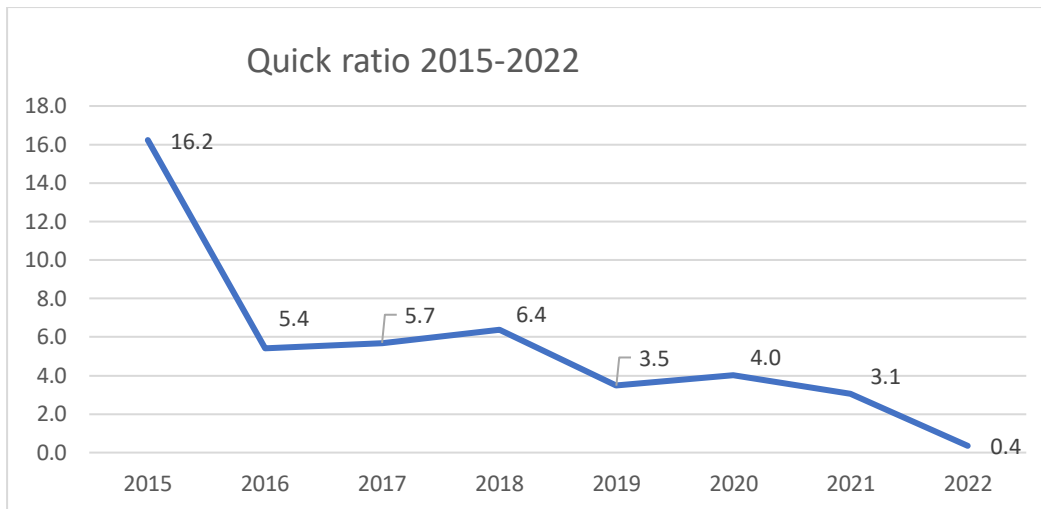
Perimis- ja ulosottomaksut

Perimis- ja ulosottomaksujen määrä kasvoi selkeästi vuonna 2021, ja vuonna 2022 perimiskuluja on vielä ollut mutta jo vähemmän. Ulosottojen maksut ovat vuonna 2022 lähes poistuneet velkojen maksun myötä ja ulosottoviranomaiselta on tullut palautusta lähes 60 000 euroa.

Maksukyky

Ropsin maksukykyä kuvataan alla olevassa kuvassa happotestin eli quick ration -avulla. Siinä lasketaan nopeasti rahaksi muutettavien varojen suhde lyhytaikaisiin velkoihin. Maksukyky on ollut erinomainen aiempina vuosina mutta vuonna 2022 se on laskenut 0.4:ään, mikä on "välttävä". Tunnusluku 0.3 olisi arvosanaltaan heikko.

Yhteenveto

Rovaniemen Palloseuran taloudenpito vuosien 2015 ja 2022 välillä on ollut hallitsematonta ja toiminnasta on puuttunut selkeä strategia ja suunnitelmallisuus. On selvää, että seura on kärsinyt suuresti siitä, että toimintaa on lähdetty laajentamaan vuodesta 2015 lähtien, mutta asiat eivät ole pysyneet johdon hallinnassa.

Talouden seuranta on ollut puutteellista. Vaikka kirjanpitojärjestelmä on ollut nykyaikainen ja yhdistyksen budjetti on laadittu tarkasti tileittäin ja kustannuspaikoittain, talouden seuranta on vaikeuttanut se, että seuran operatiivinen johto ei ole onnistunut johtamaan kirjanpidon toteutuneiden tapahtumien kurinalaista kirjaamista oikein ja reaaliaikaisesti. Yhteistyö kirjanpitoyhteisön kanssa ei ole myöskään ollut tarpeeksi laadukasta. Näin järjestelmän tuottama raportointitieto johtamiseen ja eri toimintojen analysointiin on ollut heikkolaatuista.

Huolimatta isoista satunnaiseristä liiketoiminta on ollut tappiollista ja maksuvalmius kriisissä lähes koko analysoidun jakson ajan. Bingotoiminta ei ole sen merkittävästä liikevaihdosta huolimatta ollut kannattavaa, ja lopulta koko bingo on pitänyt sulkea. Kassavirta ei ole riittänyt juokseviin menoihin ja lainanlyhennyksiä on laiminlyöty. Viivästyskorot ja -kulut ovat kasvaneet ajanjakson loppuvuosina merkittäväksi kulueräksi. Bingon korvaavia kannattavia liiketoimintoja ei ole onnistuttu luomaan. Koronakriisi iski juuri väärään aikaan vaikeuttamaan uusia liiketoimia.

Jonkinlaisia korjausliikkeitä olisi pitänyt tehdä jo vuonna 2017. Varsinkin Timo Stavitskin myynnistä saadut huomattavat tulot tammikuussa 2018 olisi pitänyt käyttää ulkoisen velan maksuun tai laittaa syrjään pahojen päivien varalle; olihan bingotoiminta tuottanut tappiota tuossa vaiheessa jo kolme vuotta ja vieras pääoma oli kasvanut pysyviä vastaavia arvoja korkeammaksi.

Seuran talouden heikko kokonaiskannattavuus ja velkaantuminen on ollut ajanjaksolla kulloisenkin johtokunnan ja seurajohdon tiedossa. Esitykset toiminnan ja kannattavuuden saneerauksesta eivät kuitenkaan ole saaneet enemmistön kannatusta. Tilintarkastuslausunnot ovat pitkään olleet vakimuotoisia, huolimatta talouden ja hallinnon epäkohdista.

Vaikka jossiteltavaa riittää, on silti hyvä myös muistaa, että vuodet 2015-2019 olivat seuran historian yksi menestyksekkäimmistä ajoista: Veikkausliigan hopeaa 2015, pääsy UEFA:n Euroopan Liigan toiselle karsintakierrokselle 2016, Veikkausliigan hopeaa 2018 ja UEFA:n Euroopan Liigan ottelut kuuluisaa skotlantilaista Aberdeeniä vastaan 2019.

Junioritoiminta on samaan aikaan kehittynyt merkittävästi. Seuran tyttö- ja poikapelaajia on ollut vuosittain 5-12 mukana aluetoiminnassa ja 2-5 pelaajaa maajoukkue toiminnassa. Useat RoPS:ssa kausia viettäneet pelaajat ovat saaneet ponnahduslaudan ylöspäin urallaan aina kansainvälisille kentille ja Huuhkajiin. Valmennuksen osaaminen ja koulutustaso ovat nousseet merkittävästi. Näitä toiminnan vaikuttavuuden mittareita voidaan pitää valtakunnallisesti erinomaisina suhteessa paikkakunnan ja seuran kokoon.

Jokainen voi vetää omat johtopäätöksensä siitä, oliko menestys sen tuoman taloudellisen tuskan väärä.

Uuden alun myötä RoPS:n toiminta tulee vastedes perustumaan tarkkaan budjetti- ja kassavirtavalvontaan, kurinalaisuuteen talouden seurannassa ja riskien hallintaan. Jäljellä olevan ulkoisen velan takaisinmaksu tulee olemaan ensisijainen tavoite. Viime vuosien virheistä, joita tässäkin analyysissä on paljon tuotu esille, on otettu oppia.

Rovaniemen Palloseura Ry:n Johtokunta
Rovaniemi, 20. syyskuuta 2023